

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
КРЕМЕНЧУЦЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ МИХАЙЛА ОСТРОГРАДСЬКОГО

ОБСТЕЖЕННЯ, МЕТОДИ ОЦІНКИ ТА КОНТРОЛЮ
ПРИ ПОРУШЕННІ ДІЯЛЬНОСТІ ОПОРНО-РУХОВОГО АПАРАТУ

ПРОГРАМА

нормативної навчальної дисципліни

підготовки

бакалавр

(назва освітнього ступеню)

спеціальності 227 Фізична терапія, ерготерапія

(шифр і назва спеціальності)

(Шифр за ОПП: ОК 24)

КРЕМЕНЧУК 2021 рік

РОЗРОБЛЕНО ТА ВНЕСЕНО:

Кафедрою здоров'я людини та фізичної культури

Кременчуцького національного університету імені Михайла Остроградського

РОЗРОБНИКИ ПРОГРАМИ:

Кущ Олександр Сергійович, канд.психол.наук, доцент

ЗАТВЕРДЖЕНО на засіданні кафедри здоров'я людини та фізичної культури

Протокол від 28 серпня 2021 року № 1

Завідувачка кафедри _____ (Антонова О.І.)
(підпис)

ОБГОВОРЕННО ТА РЕКОМЕНДОВАНО до видання методичною комісією
КрНУ за спеціальністю 227 «Фізична терапія, ерготерапія»

Протокол від 28 серпня 2021 року № 1

Голова _____ (Антонова О.І.)
(підпис)

ВСТУП

Програма вивчення нормативної навчальної дисципліни «Обстеження, методи оцінки та контролю при порушенні діяльності опорно-рухового апарату» складена відповідно до освітньо-професійної програми підготовки БАКАЛАВРІВ зі спеціальності 227 «Фізична терапія, ерготерапія».

Предметом вивчення навчальної дисципліни є засоби і методи обстеження, оцінки та контролю опорно-рухового апарату людини.

Міждисциплінарні зв'язки: дисципліна пов'язана із анатомією та фізіологією людини, медичною біологією з основами генетики, основами загальної та клінічної патології, фізичною терапією та ерготерапією при порушенні діяльності опорно-рухового апарату.

Програма навчальної дисципліни складається з одного змістового модулю, що викладається у одному семестрі.

1. Мета та завдання навчальної дисципліни

1.1. Метою викладання навчальної дисципліни «Обстеження, методи оцінки та контролю при порушенні діяльності опорно-рухового апарату» є набуття студентами професійно необхідних в умовах практичної діяльності фахівця з фізичної реабілітації, фізичного терапевта та ерготерапевта знань, умінь і навичок проведення обстежень хворих з порушеннями діяльності опорно-рухового апарату для встановлення функціональних обмежень життєдіяльності, оцінки реабілітаційного потенціалу організму і подальшого розроблення адекватної реабілітаційної програми, контролю ефективності реабілітаційних втручань і, за необхідності, їх корекції.

1.2. Основними завданнями вивчення дисципліни «Обстеження, методи оцінки та контролю при порушенні діяльності опорно-рухового апарату» є:

- ознайомити студентів з основами теоретичного вивчення особливостей основних функціональних компонентів обстеження опорно-рухового апарату;

- допомогти студентам набути теоретичних знань та практичних навичок, що розкривають методику проведення основних та спеціальних досліджень опорно-рухового апарату;

- допомогти студентам в опануванні практичних навичок застосування тестів, шкал та опитувальників для дослідження опорно-рухового апарату, методиками обстеження та дослідження функцій окремих суглобів, обстеження м'язової системи та хребта;

- допомогти студентам в опануванні практичних навичок інтерпретації основних показників функціонування опорно-рухового апарату.

1.3. Згідно з вимогами освітньо-професійної програми студенти повинні **знати:**

- основні методи обстеження та оцінку опорно-рухового апарату: збір анамнезу, об'єктивне обстеження, кількісну оцінку суглобового синдрому, дослідження функціонального стану суглобів;

- основні принципи підготовки, проведення, інтерпретування методів дослідження опорно-рухового апарату;

- топографічні орієнтири для дослідження розмірів кінцівок та їх сегментів; антропометричні індекси для оцінки пропорцій тіла, гармонійності розвитку;

- основні методи та прийоми антропометричних обстежень людини: антропометрію, антропоскопію та оцінку отриманих результатів;

- методики обстеження м'язової системи (дослідження сили і тону м'язів, функціональної здатності м'язів) та оцінку отриманих результатів;

- вікові особливості росту хребта та методики його функціонального дослідження і оцінку результатів;

- особливості проведення та інтерпретацію тестів, шкал та опитувальників у практиці фізичного терапевта;

уміти:

- проводити загальне обстеження осіб з порушеннями діяльності опорно-рухового апарату, за допомогою основних методів дослідження, що включають збір анамнезу, огляд, пальпація та ін.

- проводити лінійні, обхватні і кутові антропометричні вимірювання, досліджувати розміри кінцівок та їх сегментів;

- кількісно оцінювати суглобовий синдром та проводити запис результатів оцінки; вміти оцінювати функціональну активність хворих остеоартрозом за індексами Лекена і функціональний стан пацієнта за Стенфордською анкетною оцінкою здоров'я;

- досліджувати амплітуду рухів у суглобах кінцівок за допомогою гоніометра;

- досліджувати за допомогою орієнтовних тестів та оцінювати функції суглобів плечового пояса і верхніх кінцівок, тазового пояса і верхніх кінцівок в тому числі за допомогою Тесту Ловетта;

- тестувати групи м'язів, які забезпечують основні рухи у суглобах верхніх і нижніх кінцівок;

- вимірювати і оцінювати силу і тонус м'язів;

- проводити дослідження функціонального стану хребта і оцінку результатів;

- аналізувати показники, отримані після обстеження;

- підібрати методи та засоби контролю;

- співпрацювати з іншими спеціалістами сфери охорони здоров'я.

На вивчення навчальної дисципліни відводиться 180 годин / 6 кредитів ECTS.

2. Інформаційний обсяг навчальної дисципліни

Тема 1. Загальні положення біомеханіки руху, оцінка ходи.

Тема 2. Загальні положення, зміст та складові обстеження в фізичній терапії при порушенні діяльності опорно-рухового апарату.

Тема 3. Суб'єктивна оцінка стану пацієнта під час обстеження при порушенні діяльності опорно-рухового апарату.

Тема 4. Об'єктивна оцінка стану пацієнта під час обстеження при

порушенні діяльності опорно-рухового апарату.

Тема 5. Обстеження, методи оцінки та контролю при порушенні діяльності шийного, грудного та попереково-крижового відділів хребта.

Тема 6. Обстеження, методи оцінки та контролю при порушенні діяльності плечового суглобу.

Тема 7. Обстеження, методи оцінки та контролю при порушенні діяльності ліктьового суглобу.

Тема 8. Обстеження, методи оцінки та контролю при порушенні діяльності променево-зап'ясткового суглобу та суглобів кисті.

Тема 9. Обстеження, методи оцінки та контролю при порушенні діяльності кульшового та колінного суглобу.

Тема 10. Обстеження, методи оцінки та контролю при порушенні діяльності гомілкостопного суглобу та суглобів стопи.

3. Рекомендована література

Основна

1. Анатомія людини / Бобрик І.І., Ковешніков В.Г., Лузін В.І., Роменський О.Ю.; за ред. В.Г.Ковешнікова – Луганськ: Віртуальна реальність, 2005. – 328 с.

2. Анатомія людини / Головацький А.С., Черкасов В.Г., Федонюк Я.І., Сапін М.Р. – Вінниця: Нова книга, 2006 – Т. 1, 2, 3.

3. Анатомія людини з клінічним аспектом /Федонюк Я.І., Ковешніков В.Г., Пикалюк В.С. та ін./ за ред. Я.І.Федонюка та В.С.Пикалюка. – Тернопіль; Богдан, 2009. – 920 с.

4. Атлас анатомии человека / Р.Д.Синельников, Я.Р.Синельников. – Москва: Медицина, 1996. – Т.1. – 344 с.

5. Белова А. Н. Шкалы, тесты в медицинской реабилитации / А. Н. Белова, О. Н. Шепотова. – Москва : Антидор. 2014– 440 с.

6. Бочкова Н.Л. Анатомія людини. Частина 1. Анатомія опорно-рухового апарату. [Електронний ресурс]: навчальний посібник для студентів спеціальності 227 „Фізична терапія, ерготерапія ” /Н.Л. Бочкова; КПІ ім. Ігоря Сікорського. – Електронні текстові дані (1 файл : 4,30 Мбайт). – Київ: «КПІ ім. Ігоря Сікорського», 2021. – 258 с.

7. Гамбурцев В. А. Гониометрия человеческого тела / В. А. Гамбурцев. – Москва : Медицина, 1973. – С. 6–87.

8. Діагностика рухових можливостей у практиці фізичного терапевта: навчальний посібник / А.В. Ольховик. – Суми: – Сумський державний університет, 2018. – 146 с.

9. Земська Н. Характеристика рухової активності студентської молоді / Н. Земська // Фізичне виховання, спорт і культура здоров'я у сучасному суспільстві : збірник наукових праць. – 2012. – № 3 (19). – С. 211–215.

7. Ишал В. Физиология, асимметрия, фронтальное нарушение осанки, сколиоз и сколиотическая болезнь / В. Ишал // Ортопедия, травматология и протезирование. – 2000. – № 5. – С. 33–36.

8. Коваль Г. Ю. Клиническая рентгеноанатомия / Г. Ю. Коваль – Москва : Книга по требованию, 2012. – 598 с.
9. Кошуба В. А. Биомеханика осанки : монография / В. А. Кошуба. – Київ : Олимпийская литература, 2003. – 280 с.
10. Кравчук А. С. Основы компьютерной томографии / А. С. Кравчук. – Москва : МГАПИ, 1999. – 146 с.
11. Линденбратен Л. Д. Медицинская радиология и рентгенология / Л. Д. Линденбратен, И. П. Королюк – Москва : Медицина, 1993. – С. 353–358.
12. Линденбратен Л. Д. Медицинская радіологія / Л. Д. Линденбратен, И. П. Королюк – Москва : Медицина, 2000. – 640 с.
13. Лиф Д. Прикладная кинезиология: руководство в таблицах / Д. Лиф. – Санкт-Петербург : Северная звезда, 2013. – 372 с.
14. Лопата В. А. К истории рентгеновской томографии / В. А. Лопата // Электроника и связь. – 2010. – № 5. – С. 236–242.
15. Лучевая диагностика: Учебник Т.1./ Под. ред. Труфанова Г. Е. М.: ГЭОТАР-Медиа, 2007. 416 с.
16. Магльований А. Основи фізичної реабілітації / А. Магльований, В. Мухін, Г. Магльована. – Львів, 2006. – 150 с.
17. Мухін В. М. Валеологічні аспекти впливу рухової активності на організм людини / В. М. Мухін, О. І. Міхеєнко // Педагогіка, психологія та мед.-біол. пробл. фіз. виховання і спорту. – 2001. – № 13. – С. 6–11.
18. Фізична реабілітація при ендопротезуванні органів та суглобів: навчальний посібник [Електронний ресурс] : навч. посібник для студ. спеціальності 227 «Фізична терапія, ерготерапія», спеціалізації «Фізична терапія»/ О.О. Глиняна, Ю.В. Копочинська, І.Ю. Худецький; КПІ ім. Ігоря Сікорського. – Електронні текстові дані. – Київ : КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2020. – 190 с.
19. Філіпов М. М. Функціональна діагностика : навч. посіб. / М. М. Філіпов. – Київ : НТУУ «КШ», 2000. – 90 с.
20. Філіпов М. М. Функціональна діагностика: навч. посіб. / М. М. Філіпов – Київ : КШ, 2000. – 90 с.
21. Функциональные пробы в лечебной и массовой физической культуре : учебное пособие / О. М. Буйкова, Г. И. Булнаева ; ФГБОУ ВО ИГМУ, Курс лечебной физкультуры и спортивной медицины, Кафедра физического воспитания. Иркутск : ИГМУ, 2017. 24 с.

Допоміжна

22. Абдрахманова А.И. Внутренние болезни. Основные принципы обследования пациентов с заболеваниями суставов. / А.И. Абдрахманова, И.Л. Сердюк, Ю.В. Ослопова, Р.Н. Хасанова – Казань: Казан. ун-т, 2017.–58 с.
23. Апанасенко Г.Л., Волгіна Л.Н. та ін. Експрес-скринінг рівня соматичного здоров'я дітей та підлітків. Методичні рекомендації. Київ, 2000. 11 с.
24. Букуп К. Клиническое исследование костей, суставов и мышц.- М.: Мед. лит., 2007. 302 с.

25. Карпман В.Л., Белоцерковский З.Б., Гудков И.А. Тестирование в спортивной медицине. М.: «Физкультура и спорт», 1988.

26. Китаев В. М. Лучевая диагностика заболеваний головного мозга. Москва : МЕДпресс-информ, 2015. 131 с.

27. Лучевая диагностика. Позвоночник : практическое руководство / Гервиг Имхоф, Беньямин Хальперн, Андреас М. Гернет [и др.] ; перевод с английского В. А. Климова. 2-е изд. Москва : МЕДпресс-информ, 2015. 319 с.

28. Маркс В.О. Ортопедическая диагностика (руководство-справочник). – Мн., «Наука и техника», 1978. – 512с.

Інформаційні ресурси

1. International Classification of Functioning, Disability and Health (ICF) World Health Organization [Internet]. Available from: <http://www.who.int/classifications/icf/en/>

2. <https://www.nice.org.uk/guidance/ng65/resources/spondyloarthritis-in-over-16s-diagnosis-and-management-pdf-1837575441349>

3. <https://academic.oup.com/ptj/article/98/3/162/4689128>

4. Форма підсумкового контролю успішності навчання

письмова модульна робота, іспит

5. Засоби діагностики успішності навчання. Критерії оцінювання (у %)

Семестрова рейтингова оцінка розраховується, виходячи з критеріїв: письмові практичні (конспекти) та модульні роботи 10%; участь у практичних заняттях (в т.ч. виконання індивідуальних завдань до 25%) 58% ; самостійна робота (реферат) 12%; підсумковий контроль (іспит) 20%.